

Türk Tabipleri Birliđi

— Turkish Medical Association —

SAYIN İSMAIL YILMAZ
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANI

Konu: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 07 Mayıs 2020 gün ve 2020/12 sayılı genelgesinin düzeltilmesi, COVID-19 enfeksiyonu nedeniyle hastalanan, yaşamını kaybeden sağlık çalışanlarının, hastalıklarının işe bağlı olduğunun, bildirim yönteminin, istenecek belgelerin ivedilikle karar altına alınması ve uygulamaya geçirilmesi talebidir.

1235/2020

15.05.2020

Sayın İsmail Yılmaz,

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Covid-19 konulu 2020/12 sayılı genelgesini 7 Mayıs 2020 tarihinde taşra teşkilatına göndermiştir.⁴³ Genelgede corona virüsünün bulaşıcı bir hastalık olduğu, söz konusu salgına maruz kalan ve sağlık hizmet sunucularına müracaat eden sigortalılara, iş kazası ve meslek hastalığı sigortalarından değil; 5510 sayılı Kanununun 15. Maddesi uyarınca, iş kazası ve meslek hastalığı sayılmayan ve iş göremezliğe neden olan hastalık kapsamında provizyon alınması ve buna göre işlem yapılması gerekliliği bildirilmiştir.

Böylelikle Coronavirüs hastası olan sağlık çalışanları yönünden de normal hastalık sigortaları kapsamında işlem yapılmasının istenildiği, iş kazası ve meslek hastalığı kapsamında değerlendirme yapılmasının istenilmediği yazılı işlem ile ortaya konulmuştur. Genelge ile bildirilen uygulama bilimsel ve hukuksal gerekliliklere aykırıdır. Bunun yanında; bütün dünyada sağlık çalışanlarının, işlerini yaparken Coronavirüse yakalanıp yaşamlarını kaybetmeleri halinde yakınlarının, iş göremez hale gelmeleri durumunda kendilerinin, sosyal haklarla desteklenmeleri yönündeki ortak insancıl tutumla çelişmektedir. Yazımızın devamında açıklayacağımız bilimsel ve hukuksal gerekçeler ışığında, konuya ilişkin hatalı uygulamanın, yaşamsal risk altında çalışan sağlık çalışanlarına sosyal hakların tanınması doğrultusunda düzeltilceğini umuyoruz.

Bilindiđi üzere, Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre (WHO) COVID-19 salgını nedeniyle dünyada hasta olduğu tespit edilen kişi sayısı 4, 5 milyonu, bu nedenle yaşamlarını kaybettiği tespit edilen kişilerin sayısı ise 300 bini aşmıştır. Hastalanan ve yaşamını kaybeden insan sayısındaki hızlı artış ne yazık ki devam etmektedir. COVID-19 salgınının diğer yüzü ise hastaları sağaltmak için görev yaparken, görevi nedeniyle hastalanan ve hayatını kaybeden sağlık çalışanı sayısının da giderek artmasıdır. İspanya Sağlık Bakanı, sağlıkçıların %14'ünün enfeksiyona yakalandığını bildirirken⁴⁴, İtalya'da COVID nedeniyle 100 hekimin hayatını kaybettiği açıklanmıştır.⁴⁵ Sağlık Bakanı, geçtiğimiz günlerde, Türkiye'de tüm hastalar arasındaki sağlık personeli oranının yüzde 6,5'a yakın olduğunu açıklamıştır.⁴⁶

⁴³ Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2020/12 sayılı Genelge- (Sayı 96597630-010. 06. 02 E. 5852699, Konu Corona virüs (COVID-19- Tarih 7 Mayıs 2020)

⁴⁴ <https://www.nytimes.com/2020/03/24/world/europe/coronavirus-europe-covid-19.html>

⁴⁵ <https://www.thelocal.it/20200409/more-than-100-doctors-have-now-died-in-italys-coronavirus-outbreak>

⁴⁶ <https://tr.euronews.com/2020/04/29/sagl-k-bakan-koca-covid-19-la-mucadelede-gelinen-son-noktay-degerlendiriyor>

Corona virüsten korunma, önleme, tedavi, bulaş yolları, yayılım hızı ve sağlık etkileri ile ilgili bütün bilgiler henüz bilinmemektedir. Çalışmalar devam etmektedir. Erken dönem çalışmalarında bile insanlara, büyük oranda işleri nedeniyle virüsün bulaştığı ortaya konulmuştur. Bu kapsamda Oxford Üniversitesi'nin İşyeri Hekimliği Dergisi'nde, 28 Şubat 2020 tarihinde yayınlanan bir makalede; COVID-19 vakalarının önemli bir kısmının mesleki maruz kalmadan kaynaklandığı, virüsten etkilenen mesleki ilk grup çalışanın Wuhan'da hayvan pazarlarında çalışanlar olduğu, vakalar arttıkça ve sağlık hizmetine ihtiyaç duyuldukça sağlık çalışanlarının bir diğer yüksek riskli grup olmaya başladığı, belirtilmiştir⁴⁷.

Dünya Sağlık Örgütü, henüz Corona virüs salgının başında, sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için bir rehber hazırlamış, *sağlık kuruluşundaki bir maruziyet sonrası COVID-19 enfeksiyonu geçiren bir sağlık çalışanın zararının tazmini, rehabilitasyonu ve tedavisinin sağlanmasının sağlık çalışanın haklarından olduğunu, böyle bir durumda mesleki maruz kalma sayılacağını ve sonucundaki hastalığın da meslek hastalığı olarak değerlendirileceğini*" açıklamıştır. ⁴⁸ İlgili bilim insanları tarafından da "COVID-19 bu on yılın tanımlanan ilk yeni meslek hastalığı" olduğu belirtilmektedir. ⁴⁹ Sağlık alanında kullanılan koruyucu malzemelerin, koruyuculuk oranının yüzde yüz olmadığı; sağlık personelinin zorlu koşullar altında verdikleri sağlık hizmeti nedeniyle, her an yüksek bulaş riski altında çalıştıkları bilinmektedir. Hatta sürekli virüsün yoğun olduğu ortamlarda görev yapan kişilerde virüs yükü fazlalığının hastalığın seyrini kötüleştirdiği yönünde çalışmalar da bulunmaktadır⁵⁰ Bu durum nedeniyle Dünyada pek çok ülke, sağlık çalışanlarının corona virüs nedeniyle hastalanması halinde bu durumun nasıl değerlendirileceğini, hangi işlemlerin yapılacağını, sağlık çalışanlarına ne tür haklar sağlanacağını açıklıkla ortaya koyan kararları derhal almış ve uygulamaya koymuştur. Bu kapsamda örnek vermek gerekir ise;

İtalya'da Ulusal İş Kazası Sigorta Enstitüsü, hekimlerin, hemşirelerin ve diğer sağlık çalışanları yönünden işleri ile enfeksiyon arasında olağan bir bağ bulunduğunu kabul ederek, COVID-19 enfeksiyonlarının meslek hastalığı sayılacağını kararlaştırmıştır. Böylelikle enfeksiyonun özel nedenlerinin ve çalışma koşullarının ortaya konmasının güç olduğu hallerde de sağlık çalışanlarına koruma sağlanmıştır. Ayrıca sağlık çalışanlarının virüsü evden işe gidip gelirken kapması halleri de Enstitü tarafından aynı kapsamda değerlendirilmektedir⁵¹. **Almanya'da** da corona virüs enfeksiyonları sağlık sektöründe çalışanlar için meslek hastalığı sayılmaktadır⁵².

Belçika'da Mesleki Riskler İçin Federal Kuruluş, virüsle enfekte olma riski önemli düzeyde yüksek olan sağlık sektöründe çalışan COVID-19 tanımlı kişileri, meslek hastalığı olarak tazmin edilmeye uygun olgular olarak belirlemiştir. Bu grupta: COVID-19 hastalarının taşınmasından sorumlu ambulans şoförleri, acil ve yoğun bakım servislerinde çalışanlar, göğüs ve enfeksiyon hastalıkları servislerinde çalışanlar, COVID-19 hastalarına bakan diğer servislerde çalışanlar, COVID-19 hastalarına tanı ve tedavi prosedürü uygulayan çalışanlar, COVID-19 salgını gözlenen bakım servisleri ve diğer servislerde çalışanlar. Bu servislerde çalışan tıbbi, paramedikal, temizlik ve bakım elemanları, intörn öğrenciler vb. tüm diğer çalışanlar yer almaktadır.

Tazminat talebiyle başvuracak çalışanların, semptomlar başlamadan önceki son haftalarda yaptıkları işin özellikleri, durumuna ilişkin hekim tarafından düzenlenmiş tıbbi rapor, korona virüs

⁴⁷Occupational Medicine, Volume 70, Issue 1, January 2020, Pages 3–5, <https://academic.oup.com/occmed/article/70/1/3/5763894>

⁴⁸ <https://ww1.issa.int/news/can-covid-19-be-considered-occupational-disease>

⁴⁹ Koh D. Occupational risks for COVID-19 infection. Occupational Medicine 2020;70:3–5

⁵⁰ Haffif ve şiddetli COVID-19 olgularında viral dinamikler, Yang Liu, Li-Meng Yan, Lagen Wan, Tian-Xin Xiang, Aiping Le, Jia-Ming Liu ve ark. *The Lancet / Infectious Diseases* Yayınlanma tarihi: 19 Mart 2020 DOI: [https://doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30232-2](https://doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30232-2)

⁵¹ <https://ww1.issa.int/news/can-covid-19-be-considered-occupational-disease>

⁵² https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/-safework/documents/publication/wcms_125137.pdf

